

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника групи інженерного забезпечення – начальник відділення енергозабезпечення Мобільного рятувального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій

полковник служби цивільного захисту
Максим МИМРЕНКО

« ____ » _____ 20__ р

ПЛАН-КОНСПЕКТ

проведення теоретичного заняття з профільної підготовки з навчальною групою № 14 МРЦ ШР ДСНС України

Тема: Безпека праці та порядок дій під час проведення рятувальних робіт при повенях, паводках.

Навчальна мета: Особливості дій підрозділів ОРС ЦЗ під час ліквідації наслідків НС (небезпечних подій), пов'язаних із повінню (паводком, катастрофічним затопленням)

Час проведення: 45 хв.

Місце проведення: Навчальний клас МРЦ ШР ДСНС України

Навчально-матеріальне забезпечення: конспект - лекція

Нормативно-правові акти та література: Наказ МВС України від 26.04.18р. №340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ від 26.01.2022 № 50)

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи – 2 хв.:
2. Контроль знань – 4 хв.:
3. Викладення матеріалу теми – 30 хв.
4. Закріплення вивченого матеріалу - 5 хв.
5. Підбиття підсумків - 4 хв.:

Питання та їх стислий зміст	Методичні вказівки
<p style="text-align: center;">Особливості дій підрозділів ОРС ЦЗ під час ліквідації наслідків НС (небезпечних подій), пов'язаних із повінню (паводком, катастрофічним затопленням)</p> <p>1. Наслідками НС (небезпечних подій), пов'язаних із повінню (паводком, катастрофічним затопленням), можуть бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> загибель людей; затоплення населених пунктів, сільськогосподарських угідь; порушення функціонування систем життєзабезпечення населення; порушення транспортного сполучення з населеними пунктами (територіями); пошкодження і руйнування будівель та споруд, залізничних і автомобільних шляхів, мостів, тунелів; руйнування обладнання, комунікацій, гідроспоруд та меліоративних систем; псування та знищення продуктів харчування, сировини, пального, добрив тощо; загибель свійських тварин та знищення врожаю сільськогосподарських культур; загроза виникнення спалахів інфекційних захворювань (епідемії); зсувні процеси, вимивання родючого шару ґрунту; погіршення якості питної води. <p>2. Повінь (паводок) характеризується необхідністю оперативного реагування, пошуку постраждалих, забезпечення доступу рятувальників для рятування людей, надання домедичної, екстреної медичної допомоги постраждалим і їх евакуація до закладів охорони здоров'я.</p> <p>Для безпечного ведення рятувальних робіт організовується та здійснюється постійний контроль за виконанням рятувальниками заходів безпеки та за потреби негайне надання їм допомоги.</p> <p>3 метою надання допомоги підрозділам ОРС ЦЗ, що виконують пошуково-рятувальні роботи, формуються та підтримуються в постійній готовності резервні пошуково-рятувальні групи.</p> <p>3. Під час проведення АРІНР реалізуються такі завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> розвідка маршруту висування і ділянки робіт; здійснення пошуку постраждалих та надання їм необхідної допомоги; розбір зруйнованих, пошкоджених будівель, споруд та порятунок постраждалих, які в них перебували; надання домедичної та екстреної медичної допомоги постраждалим та евакуація їх до закладів охорони здоров'я; надання екстреної психологічної допомоги постраждалим унаслідок НС; евакуація населення з небезпечних місць (затоплюваних районів). <p>4. АРІНР у разі повені (паводка) слід проводити безперервно, цілодобово, у будь-яку погоду і забезпечувати вчасне рятування постраждалих та роботи щодо ліквідації заторів, що утворилися на річках, поривів гребель, дамб, відкачування води та відновлення зруйнованих ділянок шляхів у постраждалих районах.</p> <p>5. Під час проведення розвідки здійснюється оцінка основних характеристик повені (паводка) та прийняття рішення на проведення рятувальних робіт.</p> <p>6. Роботи із запобігання повеням та ліквідації їх наслідків умовно поділяються на три етапи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) перший етап: <ul style="list-style-type: none"> прогноз стихійного лиха; організація заходів з мінімізації негативних наслідків НС; оповіщення керівників підприємств, установ, організацій та населення; 	

<p>аналіз можливої обстановки; приведення в готовність сил та засобів для проведення АРІНР, визначення маршрутів евакуації, організація взаємодії;</p> <p>2) другий етап: здійснення заходів з порятунку людей; зміцнення дамб та інших гідроспоруд; наведення переправ; евакуація людей, вивезення матеріальних і культурних цінностей; організація домедичної, екстреної медичної допомоги та психологічного забезпечення постраждалих; організація тимчасового життєзабезпечення людей;</p> <p>3) третій етап: відновлення пошкоджених об'єктів життєзабезпечення населення та транспортної інфраструктури; відновлення житлового фонду.</p> <p>7. Територію зони затоплення для зручності управління та забезпечення чіткої взаємодії між підрозділами розбивають на сектори. За результатами оцінки відомостей про обстановку вирішуються такі завдання: з'ясовуються можливість і необхідність залучення додаткових сил і засобів до проведення АРІНР; здійснюється розподіл наявних сил і засобів за секторами проведення АРІНР.</p> <p>8. Пошук постраждалих людей в умовах високого рівня води становить сукупність дій, спрямованих на виявлення, з'ясування місцезнаходження і стану людей, установлення з ними зв'язку і визначення обсягу і характеру необхідної допомоги.</p> <p>9. Рятуння постраждалих, що перебувають над поверхнею води (дерева, дахи та незатоплені поверхні будівель і споруд), здійснюється незруйнованими безпечними маршрутами або з використанням наявного оснащення (рятувальних мотузок, поясів, штурмової драбини, канатних доріг) з подальшою евакуацією плавзасобами в безпечне місце.</p> <p>Крім того, для вилучення постраждалих з верхніх поверхів будівель використовуються вертольоти з рятувальниками РПДГ на борту. Вертольоти мають бути обладнані спеціальними десантними та евакуаційними засобами. Рятуння постраждалих з режиму зависання вертольота здійснюється підніманням постраждалих на борт за допомогою бортової лебідки або перенесення на шнурі роликового спускового пристрою вертольота з верхніх поверхів будівель на безпечну земну поверхню (застосовується тільки разом з рятувальником РПДГ).</p> <p>10. Рятуння постраждалих з поверхні води здійснюється такими способами: піднімання на борт плавзасобу; буксирування рятувальником уплав; використання табельних і підручних рятувальних засобів; піднімання на борт вертольота за допомогою бортової лебідки або перенесення на шнурі роликового спускового пристрою вертольота з поверхні води на берег (застосовується тільки разом з рятувальником РПДГ).</p>	
--	--

Питання для закріплення:

- 1) Етапи запобігання та ліквідації, на які етапи поділяються?
- 2) які завдання повинні бути реалізовані під час проведення АРІНР?

Конспект-лекцію склав:

Заступник начальника групи інженерного забезпечення – начальник відділення енергозабезпечення
полковник служби цивільного захисту

Максим МИМРЕНКО